

Probleme practice la apariția proiectului noului Codul fiscal

Horățiu Sasu

Jurist, consultant în afaceri

Noul Cod fiscal este în fază de proiect, disponibil pe portalul Ministerului de Finanțe. Retras și apoi actualizat, încă nu a făcut obiectul unor preocupări serioase de analiză în privința aspectelor vechi, preluate, și a celor noi. Este destul de greu, dat fiind că un efort de asemenea amploare s-ar putea dovedi inutil, fie și numai având în vedere experiența legată de celelalte patru Coduri (civil, penal și procedurile aferente) care s-au modificat și renumerotat/republicat chiar și înainte de... intrarea în vigoare (!).

Nici nu ne propunem să analizăm în întregime prevederile „noului” Cod (în fapt, după semnalele specialiștilor, mai mult o renumerotare, cu ocolirea aspectelor de interes pentru mediul de afaceri sau care ar fi adus necesara stabilitate fiscală). Vom analiza însă câteva prevederi fiscale care deocamdată par stabile, precum și o prevedere absolut inoportună a legiuitorului referitoare la Normele de aplicare.

1. Criteriile referitoare la activitatea dependentă – mult prea generale

În proiectul de Cod fiscal, la art. 7 pct. 4, găsim noțiunea de **activitate independentă**, definită ca orice activitate care presupune desfășurarea acesteia în mod obișnuit, pe cont propriu și urmărind un scop lucrativ.

Spre deosebire de actualul Cod fiscal, definiția din Proiect

este și mai neclară (nu că cea din actualul Cod ar fi clară, ba dimpotrivă: este contrară jurisprudenței Curții Europene de Justiție). În actualul Cod, valabil încă până la 31 decembrie, prin activitate independentă se înțelege activitatea care nu este dependentă [sic! – art. 7 alin. (1) pct. 4], aceasta din urmă (adică activitatea dependentă) având cele patru criterii pe baza cărora s-a discutat destul de mult:

a) beneficiarul de venit se află într-o relație de **subordonare** față de plătitorul de venit, respectiv organele de conducere ale plătitorului de venit, și respectă condițiile de muncă impuse de acesta, cum ar fi: atribuțiile ce îi revin și modul de îndeplinire a acestora, locul desfășurării activității, programul de lucru;

b) în prestarea activității, beneficiarul de venit folosește **exclusiv** baza materială a plătitorului de venit, respectiv spații cu înzestrare corespunzătoare, echipament special de lucru sau de protecție, unelte de muncă sau altele asemenea și contribuie cu prestația fizică sau cu capacitatea intelectuală, nu și cu capitalul propriu;

c) plătitorul de venit suportă în interesul desfășurării activității cheltuielile de **deplasare** ale beneficiarului de venit, cum ar fi indemnizația de delegare-detașare în țară și în străinătate, precum și alte cheltuieli de această natură;

d) plătitorul de venit suportă **indemnizația** de concediu de odihnă și indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă, în contul beneficiarului de venit.

Un fapt fără îndoială interesant reiese din practică: pentru a amenința cu reconsiderarea ca activitate dependentă[1] reprezentanții Finanțelor aplicau, ca Norme, pct. 19 din Normele metodologice ale Codului fiscal. Numai că pct. 19 nu era aferent art. 7 alin. (1) pct. 2 din Codul fiscal – text care reglementa activitățile dependente –, ci era aferent art. 46 din Codul fiscal! Mai exact, Norma de la art. 46 era în

viziunea Finanțelor „explicativă”... pentru art. 7!

Proiectul „remediază” problema, explicând, imediat sub definiția activității independente, că „Printre criteriile care definesc preponderent existența unei activități independente sunt:

- riscul pe care și-l asumă contribuabilul;
- libera alegere a desfășurării activității, a programului de lucru și a locului de desfășurare a activității;
- activitatea se desfășoară pentru unul sau mai mulți clienți, în raport cu aceștia neexistând un raport de subordonare, în sensul impunerii modului de îndeplinire a obligațiilor ce îi revin;
- activitatea se poate desfășura nu numai direct, ci și cu personalul angajat în condițiile legii.

Beneficiarul de venit contribuie la activitatea desfășurată cu prestația fizică, capacitatea intelectuală, patrimoniul afacerii, în funcție de specificul activității”.

Sunt exact criteriile de sub pct. 46 din *actualul* Cod fiscal. Sunt puse mai logic, dar pericolul reconsiderării crește în mod artificial. Să luăm al doilea criteriu și un exemplu concret: o companie multinațională se mută într-un sediu nou, cu birouri pe 300 mp. Cheamă un zidar să zugrăvească birourile. Ca zidarul să nu fie bănuț de păcatul activității dependente, el are următoarele soluții:

- *libera alegere a desfășurării activității:* administratorul multinaționalei îi spune să zugrăvească. Zugravul, ca să fie independent, nu zugrăvește, ci îndreaptă pereții, că deh...

- *libera alegere a programului de lucru:* administratorul îi pune la dispoziție clădirea de luni până vineri între orele 8 și 19, zugravul în schimb lucrează sâmbăta după-masa, ca să

nu îl reconsidera fiscul dependent;

– *libera alegere a locului de desfășurare a activității*: administratorul îi cere să zugrăvească noile birouri, iar zugravul, ca să nu încalce criteriul, zugrăvește la patron acasă.

S-ar părea că exemplele sunt de domeniul absurdului, dar aş vrea să văd un inspector de la fisc cum ar interpreta aceste prevederi.

La fel ca în *Normele* la actualul Cod fiscal, în *proiect* se prevede că activitățile desfășurate în mod independent, în condițiile legii, care generează venituri din profesii libere, precum și din drepturile de autor și drepturile conexe definite potrivit prevederilor Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, **nu pot fi reconsiderate** ca activități dependente.

Prin aceasta *Normele metodologice* au ajuns la stadiul de lege. Nu e rău, dar aşteptam noutatea totuși.

2. CASS la salariul minim – prevedere perpetuată în noul Cod

Art. 180-184 din Proiectul noului Cod fiscal prevăd că pentru anumite activități – independente, cedarea folosinței bunurilor etc. – baza de calcul pentru contribuția de asigurări sociale nu poate fi mai mică decât un salariu minim, *dacă respectivele venituri sunt singurele asupra cărora se calculează contribuția*.

Textele „noi” reproduc concepția actuală a Codului fiscal, ajungându-se la situația în care o persoană cu venituri extrem de modeste ar putea fi obligată să plătească o contribuție la sănătate mult prea mare față de nivelul veniturilor. Se cuvenea, în opinia noastră, ca legiuitorul să fi modificat cu această ocazie concepția potrivit cu care contribuabilii beneficiază de aceleași servicii medicale indiferent dacă plătesc CASS pentru 900 de lei sau pentru 9.000 de lei. Ar fi

fost nevoie de o reformă mai amplă, dar ar fi fost o reformă adevărată, nu o simplă rescriere.

Citește articolul integral în [numarul pilot Tax Magazine](#)